

EL LLENGUATGE

El nostre abecedari

De quantes lletres consta el nostre alfabet? Se sol donar la xifra de 23, si no s'hi compten la y, que apareix només al dígraf ny, la k i la w, solament usades — com també la y — en mots d'origen estranger. Aleshores, és clar, són 26. Per tant, qualsevol resposta precisa a la nostra pregunta exigeix aquest aclariment previ. Ara: si que mai no figuren com a lletres del nostre alfabet els dígrafs o conjunts ny i ll, ni tampoc, és clar ch (pràcticament inexistent en el català actual), ni l'única lletra modificada del nostre sistema ortogràfic, la ç (ce trencada), ni menys encara la que és exclusiva del castellà, la ñ.

Tot això té una aplicació específica en l'ordenació alfabètica de diccionaris i enciclopèdies, ja que una noció poc precisa d'aquesta qüestió origina dubtes que a cops es tradueixen en la incapacitat de trobar-hi una paraula determinada. S'ha posat especialment de manifest en l'aparició del darrer volum de la Gran Enciclopèdia Catalana, que inclou les paraules començades en ll. Creient, alguns dels qui l'han adquirit, que els mots començats en ll havien d'anar ordenats després de tots els que comencen en l, i havent comprovat que no era així en el seu exemplar, ho han atribuït a un error de compaginació i, segons ens informen, l'han tornat al proveïdor. No hi havia, és clar, tal error, sinó l'ordenació adequada segons el nostre abecedari. Als diccionaris de la llengua tots els mots començats en ll figuren immediatament després del mot llixivació i immediatament abans de la partícula lo i a les enciclopèdies, naturalment, segueixen el mateix criteri.

Afegim-hi que per a l'ordenació alfabètica la ç és considerada com una c. Si dos mots només difereixen per aquest signe, se sol consignar en primer lloc el que s'escriu amb c. Així al diccionari, falcó hi precedeix falçó i placa hi figura immediatament abans que plaça. A les enciclopèdies catalanes, on figuren noms propis castellans escrits amb ñ, se segueix el mateix criteri i se la considera com una n. Així, hi veiem el mot Doñana entrat després de donam i abans de donant.

ALBERT JANE